

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра державного управління, документознавства та
інформаційної діяльності

06-14-161M

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до проведення атестаційного екзамену для здобувачів
вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Публічне
управління та адміністрування» спеціальності 281
«Публічне управління та адміністрування»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою
з якості ННІЕМ
Протокол № 6
від «02» червня 2021 р.

Рівне – 2021

Методичні вказівки до проведення атестаційного екзамену для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» денної та заочної форм навчання [Електронне видання] / Тихончук Л. Х., Антонова С. Є., Якимчук А. Ю., Мартинюк Г. Ф. – Рівне : НУВГП, 2021. – 25 с.

Укладачі :

Тихончук Л. Х., д.держ.упр., в.о. завідувача кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності;

Якимчук А. Ю., д.е.н., професор кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності;

Антонова С. Є., к.е.н., доцент кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності;

Мартинюк Г. Ф., к.п.н., доцент кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності.

Відповідальний за випуск: Тихончук Л.Х., д.держ.упр., в.о. завідувача кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності

Керівник групи забезпечення спеціальності

д.держ.упр., доцент

Тихончук Л. Х.

© Тихончук Л. Х.,
Антонова С. Є., Якимчук
А. Ю, Мартинюк Г. Ф., 2021
© НУВГП, 2021

Зміст

	стор.
1. Загальні положення.....	4
2. Мета і завдання проведення атестаційного екзамену.....	6
3. Порядок проведення атестаційного екзамену.....	7
4. Програма атестаційного екзамену.....	8
4.1. Навчальна дисципліна «Інформаційно-аналітична діяльність в публічному управлінні».....	8
4.2. Навчальна дисципліна «Основи публічного адміністрування»....	11
4.3. Навчальна дисципліна «Основи публічного врядування».....	13
4.4. Навчальна дисципліна «Основи стратегічного публічного управління».....	15
4.5. Навчальна дисципліна «Публічне управління регіональним розвитком».....	18
5. Критерії оцінювання знань.....	22
6. Рекомендована література.....	23

1. Загальні положення

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в межах спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» в проводиться у формі атестаційного екзамену, публічного захисту кваліфікаційної бакалаврської роботи та завершується видачею документа встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням освітньої кваліфікації: бакалавр публічного управління та адміністрування.

Атестація випускників здійснюється після завершення теоретичної та практичної частини навчання за відповідним освітнім рівнем з метою встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти за спеціальністю та розробленою в її межах освітньою програмою. Атестаційний екзамен є продовженням навчально-виховного процесу, складовою частиною завершального етапу підготовки бакалаврів.

Сучасний фахівець з публічного управління та адміністрування повинен мати високий рівень знань з базових дисциплін, володіти системним мисленням і практичними навичками розв'язання конкретних управлінських ситуацій, вміти аналітично осмислювати явища та процеси, за місцем і часом правильно застосовувати отримані знання. Навчальний процес для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» денної та аочної форм навчання направлений саме на вирішення вище перерахованих завдань.

Успішне проходження атестаційного (державного) екзамену студентом підтверджує формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

загальних:

– здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями;

- здатність бути критичним і самокритичним;
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

спеціальних:

- здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ;
- здатність використовувати систему електронного документообігу в публічних організаціях;
- здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування та електронного документообігу в різних сферах публічного управління та адміністрування;
- здатність впроваджувати інноваційні технології;
- здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування;
- здатність розробляти та реалізовувати заходи щодо впровадження оптимальних форм і методів діяльності органів публічного адміністрування, враховуючи механізми розвитку громадянського суспільства;
- здатність використовувати джерела управлінської, статистичної інформації для підготовки службових документів.

Підсумкова атестація здобувачів першого (бакалаврського) рівня має підтвердити оволодіння ними наступними програмними ***результатами навчання:***

- знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування;
- знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування;
- знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування;
- розуміти основи електронного урядування;
- уміти відшукувати та узагальнювати інформацію, робити

висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції

- уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування;
- використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку;
- використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності;
- уміння використовувати іноземний досвід в публічному управлінні та адмініструванні;
- демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей;
- знати особливості реалізації управлінських функцій, використовувати системні знання про механізми, методи та інструменти публічного управління в різних сферах.

2. Мета і завдання проведення комплексного державного екзамену

Метою атестаційного є виявлення та оцінка рівня теоретичних знань студентів та їх практичних навичок, отриманих після вивчення дисциплін за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» денної та заочної форм навчання *Завдання атестаційного екзамену:*

- оцінювання теоретичної підготовки студентів з основних фахових дисциплін;
- виявлення вміння розв'язувати виробничі ситуації, застосовуючи теоретичні знання;

Цілі атестаційного екзамену зумовлюють його функції, головною з яких є контроль та оцінка рівня знань з дисциплін, отриманих студентом протягом навчання.

Реалізація цієї функції передбачає перевірку теоретичних принципів, проблем і положень фахових дисциплін, а також вміння їх використовувати в професійній діяльності. Особливу увагу необхідно приділяти виявленню знань та вмінь

майбутнього фахівця організувати ефективну діяльність суб'єктів управлінської діяльності у сучасних умовах.

Важливе значення має функція виявлення навичок вирішення практичних завдань, конкретного аналізу проблемних ситуацій.

3. Порядок проведення атестаційного екзамєну

Проведення атестації визначаються згідно навчального плану підготовки фахівців за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» денної та заочної форм навчання та графіком освітнього процесу. Атестацію проходить кожен студент після повного виконання ним навчального плану.

Організація проведення атестаційного екзамєну здійснюється навчально-науковим центром незалежного оцінювання університету відповідно до «Засобів діагностики якості вищої освіти бакалавра» <https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdzili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenti> та «Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти» <https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdzili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenti>, затверджених вченою радою університету.

Результати атестаційного екзамєну затверджуються державною екзамєнаційною комісією (ДЕК), склад якої затверджується Наказом Національного університету водного господарства та природокористування з комплексного державного екзамєну за фахом, а голова – Наказом Міністерства освіти і науки України.

До атестаційного екзамєну входять питання з нормативних програм навчальних дисциплін професійної та практичної підготовки, спрямовані на виявлення рівня теоретичної та практичної підготовки студента у рамках вимог щодо освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр публічного управління та адміністрування».

Державна атестація здійснюється за такими фаховими

навчальними дисциплінами:

1. «Інформаційно-аналітична діяльність в публічному управлінні».
2. «Основи публічного адміністрування».
3. «Основи публічного врядування».
4. «Основи стратегічного публічного управління».
5. «Публічне управління регіональним розвитком».

Програма атестаційного екзамену направлена на виявлення та оцінку теоретичних знань студента з дисциплін, що включені до державної атестації. Тестування студентів здійснюється в спеціалізованих аудиторіях із застосуванням комп'ютерних програм. Питання, що входять до екзаменаційного білету комплектуються трьома рівнями складності. Екзаменаційний білет атестаційного екзамену за фахом включає 47 питань:

- 35 питань достатнього рівня складності, які оцінюються по 2 бала за правильну відповідь;
- 10 питань вище достатнього рівня складності – 2 бала за правильну відповідь;
- 2 завдання високого рівня складності, правильне виконання яких оцінюється по 5 балів за кожне. Тестові завдання готуються викладачами кафедри відповідно до Програми екзамену, яка надається.

4. Програма комплексного державного екзамену

Навчальна дисципліна

«Інформаційно-аналітична діяльність в публічному управлінні»

1. Інформація та її властивості, джерела інформація.
2. Інформаційна революція: сутність, ознаки.
3. Інформаційно-аналітична діяльність: поняття, компоненти, принципи та етапи.
4. Рівні та форми інформаційно-аналітичної діяльності.
5. Характеристика основних різновидів інформаційно-аналітичної діяльності.

6. Специфіка організації інформаційних послуг в сфері управління.
7. Організація діяльності інформаційно-аналітичних служб.
8. Головні чинники ефективної інформаційно-аналітичної діяльності.
9. Аналітика в моделі Good Governance.
10. Нормативно-правове забезпечення інформаційно-аналітичної діяльності.
11. Основні положення законів України про інформаційно-аналітичну діяльність.
12. Інформаційна політика зарубіжних країн.
13. Характеристика інформаційних ресурсів.
14. Національні інформаційні ресурси України.
15. Основні складові державної інформаційної інфраструктури.
16. Механізм функціонування інформаційного ринку.
17. Етапи та тенденції розвитку інформаційного ринку України.
18. Інформатизація суспільства. Концепція Національної програми інформатизації.
19. Сутність державного управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування.
20. Системи оцінювання розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування.
21. Зарубіжний та світовий досвід впровадження електронного урядування.
22. Організаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні.
23. Інформаційна інфраструктура електронного урядування.
24. Інформаційно-аналітичне забезпечення електронного урядування.
25. Інформаційна безпека в електронному урядуванні.
26. Основні методи аналітики.
27. Контент-аналіз. Івент-аналіз.
28. Методи збору даних (опитування, інтерв'ювання).
29. Методи політичного прогнозування (аналогія, мережеве планування, SWOT-аналіз).

30. Групові методи (експертних оцінок, брейнстормінг (мозковий штурм), Дельфі). Сценаріотехніка. Специфічні методи (екстраполяція, моделювання, експеримент).
31. Загальна характеристика методів організації інформаційно-аналітичної діяльності.
32. Проблема інтерпретації фактів та типові помилки в аналітичних висновках.
33. Алгоритм діагностики інформаційних процесів.
34. Поняття, сутність та принципи інформаційно-аналітичного процесу.
35. Складники (етапи) інформаційно-аналітичного процесу.
36. Інформаційні шуми, бар'єри та їх вплив на якісні та кількісні показники інформації.
37. Поняття, сутність та принципи інформаційно-аналітичного процесу.
38. Складники (етапи) інформаційно-аналітичного процесу.
39. Інформаційні шуми, бар'єри та їх вплив на якісні та кількісні показники інформації.
40. Сутність та види інформаційно-аналітичної роботи.
41. Методика написання аналітичних робіт.
42. Організація та проведення аналізу при підготовці аналітичного документа.
43. Основні види аналітичних документів.
44. Інформаційне забезпечення управління.
45. Необхідність та сутність інформаційно-аналітичного дослідження.
46. Види інформаційно-аналітичного дослідження.
47. Роль та види інформаційно-комунікаційних технологій.
48. Інформаційна технологізація суспільного життя.
49. Загрози в інформаційній сфері.
50. Розвиток та впровадження нових інформаційних технологій.
51. Інформаційна технологізація суспільного життя.
52. Поняття, сутність, причини та моделі інформаційних війн.
53. Технології ведення інформаційних війн.
54. Інформаційні операції в структурі соціально-політичних комунікацій.

55. Інформаційна безпека України, проблеми захисту та збереження інформації.
56. Сутність та проблеми політичної аналітики.
57. Специфічні складові політичного аналізу в публічному управлінні.
58. Процес політичної аналітики.
59. Політична експертиза та політичне консультування в державному управлінні.
60. Поняття аналітичних прогнозів.
61. Методи аналітичних прогнозів.
62. Інформаційна модель.
63. Процедури політичного прогнозування в системі державного управління.
64. Сучасні інформаційні технології і Україна.
65. Проблеми розвитку інформаційно-аналітичної діяльності в Україні.

Навчальна дисципліна «Основи публічного адміністрування»

1. Основні підходи до розуміння основ публічного адміністрування та його еволюція.
2. Предмет та методологічна основа публічного адміністрування (співвідношення понять «управління» та «публічне адміністрування»).
3. Формування та розвиток ідей управління суспільством.
4. Поняття соціально-інженерного та гуманітарного підходу управління суспільством.
5. Концепція порівняння та «новий менеджмент».
6. Японський варіант людських стосунків.
7. Публічне управління в контексті неокласичної теорії управління.
8. Етапи формування громадського суспільства.
9. Основа і інститути громадського суспільства.
10. Функції громадського суспільства.
11. Види громадського суспільства.
12. Громадське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин.

13. Поняття «феномену влади».
14. Публічна влада та публічне адміністрування.
15. Влада як основний засіб публічного адміністрування.
16. Держава як суб'єкт політичної влади. Поняття економічної влади (їх взаємодія).
17. Поняття «лобізму».
18. Поняття публічної муніципальної влади.
19. Поняття місцевого самоврядування. Основні фактори його формування.
20. Сфери управління та компетенції місцевого самоврядування.
21. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування.
22. Посадові особи місцевого самоврядування.
23. Вибори органів місцевого самоврядування.
24. Місцеві референдуми.
25. Загальні збори громадян.
26. Органи самоорганізації населення.
27. Управління суспільством – головне призначення публічного адміністрування.
28. Загальний закон соціального управління – залежність управляючого впливу від стану системи та зовнішнього середовища.
29. Загальносистемні методологічно принципи публічного адміністрування.
30. Принципи, що регулюють адміністрування як соціально-політичний, соціально-економічний та соціально-культурний процеси.
31. Застосування принципів публічного адміністрування.
32. Управління як визначальна функція публічного адміністрування.
33. Система управління. Об'єкт та суб'єкт управління.
34. Поняття управлінського рішення.
35. Послідовність прийняття управлінського рішення в публічному адмініструванні.
36. Роль конкуренції в процесі прийняття рішення.
37. Формування «дерева цілей».
38. Нові тенденції у сфері публічного адміністрування.

39. Головне призначення публічного адміністрування.
40. Загальний закон соціального управління.
41. Загальносистемні принципи публічного адміністрування.
42. Закон централізації та децентралізації влади.
43. Закон необхідності посилення регулювання та управління суспільними процесами.
44. Закон розмежування центрів влади та управління.
45. Закон системності організації та саморозвитку системи публічного адміністрування.
46. Управління як визначальна функція публічного адміністрування.
47. Управлінське рішення як наукова категорія.
48. Пріоритетність публічного вибору цінностей та цілей.
49. Визначення цінностей та цілей – визначальна ланка прийняття рішень.
50. Роль конкуренції в процесі прийняття рішень.

Навчальна дисципліна «Основи публічного врядування»

1. Що є ключовим аспектом державного управління?
2. За Д. Мак-Грегором успіх менеджменту залежить від...?
3. Який існує постулат «нового менеджеризму»?
4. Напрями поведінки людей в організації За Д. Мак-Грегором.
5. Які виділяють підходи до розвитку організацій?
6. П'ять ознак за Максом Вебером.
7. Сфера поширення політичної корупції за суб'єктами.
8. Рівні публічні служби у Франції існує.
9. Бенчмаркінг в управлінському контексті.
10. У широкому сенсі під публічним адмініструванням розуміють?
11. Ф.Нігро та Л.Нігро під поняття «публічне адміністрування» розуміють?
12. Які особливості зовнішнього середовища, що є характерними для публічних організацій виділяє Х.Рейні?
13. Політична мережа.
14. Як реалізується публічне адміністрування.
15. Принципи, які діють у соціальній державі.

16. Принципи, що регулюють управління як соціально-культурний процес.
17. Бюрократія.
18. Коли вперше з'явилося поняття «бюрократія»?
19. Що являє собою: президентсько-парламентська республіка?
20. Що розуміють під формою правління «конституційна монархія»?
21. Що є специфічною рисою президентської республіки?
22. Особливість президентсько-парламентської республіки?
23. Що являє собою військова диктатура?
24. Що являє собою адміністрування?
25. Дискреційні дії (повноваження) чиновника – це ?
26. У яких системах переважно здійснюється Управління?
27. Місцеве самоврядування – це?
28. Основні принципи місцевого самоврядування в Україні.
29. Громадяни України реалізують своє право на участь у місцевому самоврядуванні через?
30. Органами самоорганізації населення це - ?
31. Основні завданнями органів самоорганізації населення?
32. На яких принципах гуртуються організація та діяльність органу самоорганізації населення?
33. Орган самоорганізації населення створюється за?
34. Хто видає дозвіл на створення органу самоорганізації населення?
35. Ким обирається орган самоорганізації населення?
36. На який термін обирається орган самоорганізації населення?
37. Легалізація органу самоорганізації населення.
38. Реєстрація органу самоорганізації населення.
39. Власні повноваження органу самоорганізації населення.
40. Фінансова основа діяльності органу самоорганізації населення.
41. Які фінансові ресурси використовує орган самоорганізації населення?
42. Матеріальна основа діяльності органу самоорганізації населення.
43. Звітування та інформування органу самоорганізації населення.

44. Громадяни, які проживають на території дії органу самоорганізації населення, мають право?
45. Форми роботи органу самоорганізації населення.
46. Рішення органу самоорганізації населення.
47. Секретар органу самоорганізації населення.

Навчальна дисципліна «Основи стратегічного публічного управління»

1. Що є основними елементами стратегічного управління?
2. Які недоліки стратегічного планування?
3. Що є перевагою стратегічного планування?
4. На відміну від довгострокового планування, які методи використовує стратегічне планування ?
5. Який формат філософії стратегічного управління?
6. Місія стратегічного управління визначається як...?
7. Організаційна культура впливає на результативність стратегічного управління через які чинники?
8. Що слід аналізувати при формуванні місії організації?
9. До факторів зовнішнього середовища, що впливають на систему стратегічного управління відносяться?
10. Чому необхідно аналізувати чинники зовнішнього середовища?
11. В чому полягає основна відмінність довгострокового планування від стратегічного планування?
12. Для чого потрібні плани організації при стратегічному управлінні?
13. Що розуміється під «місією» організації?
14. Чи існують конкретні терміни для досягнення стратегічного плану?
15. Визначте основні етапи циклу стратегічного менеджменту?
16. А. Чандлер багато уваги приділив в своїх дослідженнях з'ясуванню зв'язків між стратегією та структурою. Про що він стверджував?
17. Для яких цілей організації характерні найбільша деталізація і конкретизація?
18. Як називається підхід щодо розробки стратегій за Г. Мінцбергом, коли стратегія розробляється, виконується та

оцінюється у плановому режимі із залученням спеціального штату висококваліфікованих фахівців, які за допомогою різних моделей і методів визначають можливі результати і знаходять найефективніший шлях досягнення цілей?

19. Як називається принцип стратегічного планування, що дозволяє реагувати на мінливе середовище, шляхом переходу на заздалегідь обґрунтовані та визначені плани?

20. Як називають модель стратегічного планування на основі різниці між пасивною екстраполяцією тенденцій та бажаним станом організації?

21. Як називають модель стратегічного планування, що орієнтована на використання SWOT-аналізу?

22. На якій стадії вирішується завдання подолання опору персоналу змінам?

23. Що таке сукупність конкурентних взаємодій ринкових агентів, спрямованих на отримання конкурентних переваг, координованих у межах встановлених інституційних обмежень?

24. Що таке галузь?

25. Які елементи не відносяться до базових принципів формування, функціонування і розвитку конкурентного середовища?

26. Які чинників відносять до чинників прямої дії, які впливають на силу конкурентної боротьби?

27. Які чинників відносять до опосередкованого впливу, які впливають на силу конкурентної боротьби, відносять?

28. Що позначає характеристика або властивість товару, яка створює для організації певну перевагу над своїми прямими конкурентами?

29. Які чинників відносять до конкурентних переваг нижчого порядку?

30. Про що свідчить стійка конкурентоспроможність організації?

31. Здатність створювати зростаючий обсяг доданої вартості на основі підвищення ефективності використання чинників виробництва, забезпечення інвестиційної привабливості бізнесу і освоєння нових ринків характеризує конкурентоспроможність?

32. У чому полягає практична значимість методики М. Портера

щодо оцінки галузевої конкурентоспроможності?

33. Які з методик дозволяють оцінити конкурентоспроможність окремої галузі?

34. В якій послідовності відбувається діагностика конкурентного середовища організації?

35. Що собою представляє SWOT-аналіз?

36. Що розуміють під ключовим фактором успіху в галузі?

37. Хто є автором моделі «5 сил галузевої конкуренції»?

38. Які стратегічні альтернативи включає модель М. Портера?

39. Які стратегії дотримуються організації, які орієнтуються на специфічні потреби визначеної категорії споживачів?

40. В яких випадках застосування моделі «п'яти сил конкуренції» М.Портера стає неефективним?

41. Що означає спроможність певного класу об'єктів (товар, підприємство) займати визначену ринкову нішу, яка характеризує ступінь відповідності окремого класу об'єктів визначеним ринковим потребам: пропозиції (товару) - попиту на нього, підприємства - можливості забезпечити конкурентні переваги?

42. За якими з нижченаведених критеріїв оцінки відбувається систематизація даних про конкурентів та діагностика конкурентного середовища організації?

43. Що не впливає на інтенсивність дії сил конкуренції?

44. Які фактори посилюють конкуренцію?

45. Згідно якої концепції міжнародної конкурентоспроможності країн доцільним є стимулювання вивезення національної продукції через надання премій тим виробникам, товари яких користуються попитом в інших країнах завдяки низьким витратам на їх виробництво та високу якість?

46. Яка з теорій міжнародної конкурентоспроможності країни дає змогу встановити причинні зв'язки в ланцюгу «дохід – переваги – технологія – зовнішня торгівля»?

47. Який з нижченазваних детермінантів не входить до “національного ромбу” М.Портера?

48. Яка із стадій розвитку конкурентоспроможності країни характеризується спадом ділової активності національної економіки?

Навчальна дисципліна «Публічне управління регіональним розвитком»

1. Дайте визначення понять "регіональне управління" та територіальна організація влади".

2. Чи є поняття "управління територією" та "територіальне управління" тотожними

3. Назвіть об'єкти та суб'єкти територіального управління в Україні? Наведіть приклади.

4. Охарактеризуйте основні принципи територіальної організації влади та територіального управління в Україні. Які, на Ваш погляд, є найбільш значущими?

5. Які існують основні методи дослідження.

6. Що таке регіональна політика? Назвіть нормативно-правові акти, що виступають законодавчою базою регіональної політики в Україні.

7. Охарактеризуйте структуру регіональної економічної політики в Україні.

8. Назвіть головні цілі регіональної політики в Україні.

9. Наведіть приклади об'єктів і суб'єктів регіональної політики в Україні.

10. Охарактеризуйте державну регіональну економічну політику та зміст основних її принципів.

11. У чому полягає роль органів державного управління та місцевого самоврядування в економічному розвитку регіонів України?

12. Наведіть складові механізму реалізації регіональної економічної політики.

13.. Що ви розумієте під поняттям "адміністративно-територіальний устрій країни"?

14. Як ви оцінюєте сучасний стан адміністративно-територіального устрою України? Чи є необхідність його покращення?

15. Які виконує функції держава з оптимізації адміністративно-територіального устрою?

16. Визначте особливості реформування адміністративно-територіального устрою країни.

17. Назвіть та охарактеризуйте основні методи реалізації державної регіональної економічної політики в Україні.

18. За допомогою яких інструментів здійснюється реалізація державної регіональної економічної політики в Україні?

19. Що ви розумієте під поняттям "місцеве самоврядування"?

20. З якою метою функціонує система місцевого самоврядування в країнах світу?

21. Якими компетенціями володіють органи місцевого самоврядування в Україні? Порівняйте ці компетенції з іншими країнами світу?

22. Чи необхідне втручання державних органів влади у систему місцевого самоврядування в Україні? Обґрунтуйте відповідь конкретними прикладами.

23. Чи потребує, на ваш погляд, реформування сучасна система місцевого самоврядування в Україні? Обґрунтуйте відповідь конкретними прикладами.

24. Що ви розумієте під "змінами" на територіальному рівні?

25. Яких змін потребує процес територіального управління в Україні? Яку роль відіграє у цьому процесі держава? Обґрунтуйте відповідь конкретними прикладами.

26. Якими, на ваш погляд, ресурсами повинні управляти органи влади для здійснення змін на територіальному рівні?

27. Чи є доцільним управління людськими ресурсами у ході проведення змін в Україні?

28. Чи потребує контролю процес проведення змін в Україні? Обґрунтуйте відповідь конкретними прикладами

29. У чому, на ваш погляд, полягає ефективність органів державного управління та місцевого самоврядування?

30. Які ви можете назвати критерії оцінки результативності діяльності органів державного управління та місцевого самоврядування? Наведіть приклади.

31. У чому ви вбачаєте різницю між поняттями "результативність діяльності органів влади" та "ефективність діяльності органів влади"? Обґрунтуйте відповідь конкретними прикладами.

32. Що ви розумієте під поняттям "управління якістю" в діяльності органів державного управління та місцевого

самоврядування? Які етапи включає процес управління якості в діяльності органів державного управління та місцевого самоврядування?

33. Що таке "моніторинг діяльності органів влади"? Які етапи включає цей моніторинг?

34. Чи потребують, на ваш погляд, моніторингу органи державного управління та місцевого самоврядування в Україні?

35. У чому полягає специфіка загальнодержавних, регіональних та місцевих інтересів?

36. У чому полягає інституційний аспект Концепції державної регіональної політики?

37. Визначте основні завдання з питань формування та реалізації державної регіональної політики Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житловокомунального господарства України.

38. Назвіть особливості інституційної моделі місцевого самоврядування на регіональному (субрегіональному) рівні.

39. Визначте особливості територіальних представництв центральних органів виконавчої влади в Україні.

40. У чому полягає роль місцевих державних адміністрацій в реалізації державної регіональної політики?

41. Розгляньте необхідність і можливість розмежування компетенцій державних і самоврядних органів.

42. Охарактеризуйте статус обласних і районних рад як органів самоврядування за відсутності власних виконавчо-розпорядчих структур.

43. Назвіть перспективи зростання ролі регіонального самоврядування в українському суспільстві.

44. Ваше розуміння сучасної інституційної моделі регіонального управління.

45. Центр сприяння інституційному розвитку державної служби – підвідомчий орган Головного управління державної служби України: основні завдання діяльності.

46. Які міжнародні проекти, на Ваш погляд, сприяють розбудові інституційної спроможності із застосуванням принципу партнерства?

47. Коли і з якою метою була започаткована Програма Всеохоплюючої інституційної роз

48. У чому полягає оцінка виконання функціональних повноважень співробітників органу виконавчої влади та місцевого самоврядування? Аргументуйте вашу точку зору.

49. Чи можна застосувати функціонально-вартісний аналіз для проведення функціонального обстеження діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні? Обґрунтуйте відповідь конкретними прикладами.

50. Які ви вважаєте найбільш критичними наслідки зниження ефективності та відсутності результативності діяльності органів державного управління та органів місцевого самоврядування в Україні?

51. Який можна застосувати світовий досвід для підвищення ефективності та результативності діяльності органів державного управління та органів місцевого самоврядування для України?.

52. Дайте визначення поняття “планування соціально-економічного розвитку території”.

53. У чому полягає сутність цілісної системи планування регіонального та місцевого розвитку?

54. Назвіть базові види планування територіального розвитку.

55. Поясніть сутність стратегічного планування регіонального розвитку.

56. Що можна віднести до переваг стратегічного планування регіонального розвитку?

57. Якими ознаками має характеризуватися успішна стратегія регіонального розвитку?

58. Яку максимальну кількість перспективних напрямів регіонального розвитку доцільно визначати в стратегії?

59. Якими факторами зумовлюються особливості розробки регіональної стратегії розвитку території?

60. Назвіть основні етапи стратегічного планування розвитку регіонів.

61. З якою метою проводиться аналіз зацікавлених сторін?

62. Яким може бути орієнтовний склад робочої групи?

63. Що таке “профіль громади”?

64. Назвіть складові SWOT-аналізу.
65. Дайте визначення поняття “стратегічне бачення” розвитку регіону.
66. Що таке “дерево цілей”?
67. Яким вимогам мають відповідати операційні цілі стратегії розвитку регіону?
68. У чому полягають відмінності між моніторингом та оцінюванням?
69. Назвіть основні завдання моніторингу реалізації стратегії розвитку регіону
70. Дайте визначення поняття “фінансові ресурси регіону”.
71. Яку роль відіграють місцеві фінанси в реалізації регіональної соціальної політики, а також у зміцненні економічної самостійності адміністративно-територіальних одиниць?
72. Охарактеризуйте складові фінансових ресурсів регіону.
73. Дайте характеристику основним законодавчим документам, які регламентують фінансове забезпечення регіонів.
74. Місцевий бюджет: призначення та складові.
75. Міжбюджетні відносини в Україні: зміни, внесені Бюджетним кодексом

5. Критерії оцінювання знань

Екзаменаційний білет атестаційного екзамену за фахом містить в собі варіант тестового завдання, яке видається студенту в електронному вигляді під час проведення іспиту. В присутності екзаменаційної комісії студент відповідає на тестові питання. В кожному тестові питанні тільки одна правильна відповідь. Оцінку знань студента проводить відповідна комп’ютерна програма. Студент може звертатися до екзаменаційної комісії, або особи з групи технічної підтримки тільки за роз’ясненнями питань, що не стосуються суті поставлених питань.

Оцінка «*відмінно*» виставляється за:

- тестове завдання при виконанні якого дав 27-30 правильних відповідей. Допускається 3 помилки (до 10%).

Оцінка «**добре**» виставляється за:

- тестове завдання, при виконанні якого дав 22-26 правильних відповідей. Допускаються часткові помилки (до 30%).

Оцінка «**задовільно**» виставляється за:

- тестове завдання, при виконанні якого дав 18-21 правильних відповідей. Допускаються часткові помилки (до 60%).

Оцінка «**назадовільно**» виставляється за:

- тестове завдання, при виконанні якого дав менше, ніж 18 правильних відповідей.

Підсумкова оцінка виводиться як сума балів, отриманих студентом за відповіді на всі питання білету, що дає змогу оцінити знання студента з дисциплін, які входять до атестаційного екзамєну за фахом.

Для оформлення додатка до диплома європейського зразка після складання атестаційного екзамєну за фахом оцінювання за шкалою ЄКТС проводиться шляхом конвертації кількості балів з навчальної дисципліни в оцінки ЄКТС.

Ранжування студентів для оцінювання за шкалою ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

6. Рекомендована література

1. Абасов Г. Г. Гарантії прав місцевого самоврядування в Україні: актуальні проблеми теорії та практики : монографія / Г. Г. Абасов; відп. ред. Ю. С. Шемшученко; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Київ : Юрид. думка, 2011. 304 с.
2. Адміністративне право України: Академічний курс : Т. 1. Загальна частина / ред. кол. : В. Б. Авер'янов (голова). Київ : Юрид. думка, 2005. 624 с.

3. Баймуратов М. О. Муніципальне право України : підручник / За ред. Баймуратова М. О. 2-ге вид. доп. Київ : Правова єдність, 2009. 720 с.
4. Біленчук П. Д., Кравченко В. В., Підмогильний М. В. Місцеве самоврядування в Україні : навч. посіб. Київ : Атіка, 2000. 304 с.
5. Ворона П. В., Мучник А. М. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні : підруч. для студ. вищ. навч. закл. Вид. 2-е, переробл. й допов. Полтава : Шевченко Р. В., 2010. 100 с.
6. Гураль П. Ф. Територіальна громада в Україні: історико-правове дослідження : монографія / П. Ф. Гураль. Львів : ЛДУВС; Край, 2008. 468 с.
7. Дендемарченко Г. Г., Джулай Г. С., Будник М. А. Місцеве самоврядування в Україні : історичний та сучасний аспекти : навч.-метод. посіб. Черкаси, 2006. 42 с.
8. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація : монографія / кол. авт; відп. ред. проф. Н. Р. Нижник. Київ : УАДУ при Президентові України, 1997. 448 с.
9. Державне управління і менеджмент : навч. посіб. у таблицях і схемах / Г. С. Одінцова, Г. І. Мостовий, О. Ю. Амосов та ін.; За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Г. С. Одінцової. Харків: ХарPI НАДУ, 2002. 492 с.
10. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / Бориславська О., Заверуха І., Захарченко Е., та ін.; Швейцарсько-український проект Підтримка децентралізації в Україні DESPRO. Київ : ТОВ «Софія». 2012. 128 с.
11. Дробот І. О. Гарантування місцевого самоврядування в Україні: теоретико-методолог. аспект : монографія Львів : ЛРІДУ НАДУ. 2010. 312 с.
12. Євтушенко О. Н. Лушагіна Т. В. Місцеве самоврядування в Україні : теорія та практика становлення : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2011. 327 с.
13. Загальна теорія держави і права : навч. посібник / За ред. М. В. Цвіка, В. Д. Ткаченко, О. В. Петришина. Київ, 2008.
14. Загальна теорія держави і права : навч. посібник / За ред.

В. В. Копейчикова. Київ : Юрінком Інтер, 2010.

15. Камінська Н. В. Місцеве самоврядування : теоретико-історичний і порівняльно-правовий аналіз : навч. посіб. Київ : КНТ, 2010. 232 с.

16. Колодій А. Ф., Буник М. З., Петровський П. М. та ін. Демократичне урядування і публічне адміністрування: проблеми вимірювання й аудиту : наук.-метод. посіб. Київ : НАДУ, 2011. 56 с.

17. Корнієнко М. І. Муніципальне право України. Концептуальні та організаційно-правові питання : навч. посіб. Київ : Алерта, 2005. 143 с.

18. Круш П. В., Кожем'яченко О. О. Регіональне управління : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2007. 248 с.

19. Куйбіда В. С. Організаційно-функціональні принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування : монографія / За ред. Ю. П. Лебединського. Київ : МАУП, 2003. 568 с.

20. Куйбіда В. С. Принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування : монографія. Київ : МАУП, 2004. 432 с.

21. Лазор О. Д. Основи місцевого самоврядування : навч. посіб. Київ : ЦНЛ, 2003. 431 с.

22. Лазор О. Д., Лазор О. Я. Місцеве самоврядування. Вітчизняний та зарубіжний досвід : навч. посіб. Вид. 2-е, допов. і переробл. Київ : Дакор, 2004. 560 с.

23. Любченко П. М. Муніципальне право України : навч. посіб. Харків : ФІНН, 2012. 496 с.

24. Мельтюхова Н. М. Технологія державного управління : навч. посіб. / За заг. ред. Г. І. Мостового, О. Ф. Мельников. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2011. 152 с.

25. Миронова Н. С. Контроль в державних інституціях : опорний конспект лекцій. Харків : ХарПІ НАДУ «Магістр», 2005. 46 с.

26. Миронова Н. С., Нікітін В. В. Організаційно-правові засади державного управління. Опорний конспект лекцій. Харків : ХарПІ НАДУ «Магістр», 2005. 110 с.

27. Наукові основи та імплементація світових практик

місцевого самоврядування та об'єднання територіальних громад : монографія / І. Л. Сазонець, О. І. Алейнікова та ін. ; за наук. ред. Д.екон.н., проф. І. Л. Сазонця. Рівне : Волин. обереги, 2017. 216 с.

28. Нехайчук Д. В. Механізми державного регулювання фінансового забезпечення соціально-економічного розвитку країни: теорія, методологія, практика : монографія. Київ : ДКС Центр, 2015. 405 с.

29. Організація надання публічних послуг на місцевому рівні : навч. посіб. / автор. колектив кафедри регіонального управління, місцевого самоврядування та управління містом ; за заг. ред. О. І. Васильєвої, О. С. Ігнатенка. Київ : НАДУ, 2014. 444 с.

30. Ординський В. Л., Кисіль З. Р., Ковалів М. В. Управління в органах виконавчої влади : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2008. 296 с.

31. Перші кроки новообраного голови територіальної громади: практичний посібник / авт-упор. : О. В. Берданова, Г. А. Борщ, В. М. Вакуленко, Н. В. Васильєва, О. І. Васильєва, ін. за заг. ред. В. М. Вакуленка, О. І. Васильєвої, В. П. Удовиченка. Київ : НАДУ, 2015. 33 с.

32. Підтримання темпу процесу децентралізації в Україні. OECD. Париж : Видавництво ОЕСР. 2018. 348 с.

33. Пітцик М. Принципи Європейської хартії місцевого самоврядування : навч. посіб. / М. Пітцик, В. Кравченко, Е. С. Моньйо та ін. Київ, 2000. 136 с.

34. Планування соціально-економічного розвитку територій України : навч. посіб. / авт.-упор. О. В. Берданова, В. М. Вакуленко, І. В. Валентюк, В. В. Юзефович та ін.; за ред.. В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. Київ : НАДУ, «Фенікс», 2011. 206 с.

35. Сазонець І. Л., Гринько Т. В., Придатко Г. Ю. Управління місцевими фінансами : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 246 с.

36. Сазонець І. Л. Розміщення продуктивних сил : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ : Центр навч. літ, 2006. 318 с.

37. Стандарти європейського врядування : навч. посіб. / авт. кол. І. А. Грицяк, О. Ю. Орель, С. М. Гладкова та ін. ; за заг.

ред.. І. А. Грицяка. Київ : НАДУ, 2011. 184 с.

38. Ткачук А. Місцеве самоврядування та децентралізація. Практичний посібник. Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO». Київ: ТОВ «Софія». 2012. 120 с.

39. Чернецька О. Ф. Конституційно-правовий статус депутатів місцевих рад за законодавством України : монографія. Київ : Скіф: КНТ, 2008. 144 с.

40. Якимчук А. Ю., Корецький О. М. Публічне адміністрування : навч. посіб. Донецьк : «Юго- Восток», 2014. 245 с.

41. Ярмиш О. Н., Серьогін В. О. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні : підручник. Харків : Вид-во Національного ун-ту внутр. справ, 2002. 532 с.

42. Якимчук А. Ю., Валюх А. М., Пахаренко О. В. Стратегія інформаційного забезпечення управління еколого-економічної безпекою України в умовах військово-політичної нестабільності. Монографія. Рівне : НУВГП, 2020. 156 с.

43. Yakymchuk A.Y. The Tourism Industry as a Component of Socio-Cultural Development and Ecological Safety of the State. Монография. Беларусь-Ураина: многовекторные направления развития туризма в регионах. А. О. Васильченко и др. УО «Полесский государственный университет» коллект. монография, Республика Беларусь. Пинск. ПолессГу, 2020. 362 с. С. 174–180.

44. Якимчук А. Ю., Якимчук О. Ф. Формування напрямків удосконалення управління туристичною галуззю України в контексті державної безпеки. Монографія «Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: монографія». Луцьк : ЛНТУ, 2020. 364 с.

45. Якимчук А. Ю., Павельчук О. Л., Якимчук Ю. О. Інноваційність надання адміністративних послуг як інструмент удосконалення фінансово-економічної політики територій. Фінансово-економічна політика в контексті інноваційного розвитку України. Частина 1 : монографія / Л. М. Мельник, Л. О. Богінська, С. В. Дитчук та ін. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 248 с. ISBN 978-617-7939-66-4.

46. Військово-політична стабільність держави в аспекті інтелектуалізації економіки : монографія. Під редакцією д.е.н., проф. А. Ю. Якимчук. Рівне : НУВГП, 2019. 208 с.

Законодавчі акти

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 р.
2. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні». *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 1-2. Ст. 95.
3. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»: наук.-практ. коментар. К., 1999.
4. Закон України «Про ратифікацію Європейської Хартії місцевого самоврядування». *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 38. Ст. 249.
5. Закон України «Про столицю України – місто-герой Київ». *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 11. Ст. 79.
6. Закон України «Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим» від 23 груд. 1998 р.
7. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» / *Відомості Верховної Ради України*. м 1999. № 20-21. Ст. 190.
8. Закон України «Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів». *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 3–4. Ст. 15 (зі змін і допов.).
9. Закон України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми». *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 33. Ст. 443.
10. Закон України «Про статус депутатів місцевих рад». *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 41.
12. Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування». *Відомості Верховної Ради України*. 2001.
13. Закон України «Про органи самоорганізації населення». *Відомості Верховної Ради України*. 2001.
14. Концепція адміністративної реформи в Україні: Затв. Указом Президента України від 22 лип. 1998 р. № 810/98.
15. Концепція регіональної політики: Затв. Указом Президента України від 25 трав. 2001 р. № 341/2001.
16. Програма державної підтримки розвитку місцевого самоврядування в Україні: Затв. Указом Президента України від 30 серп. 2001 р. № 749/2001.